

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Чаплінська Н.О.

викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання
Київський університет ім. Бориса Грінченка, Україна

Сучасні виклики суспільства, які впливають на розвиток освіти, виокремлюють самостійну роботу студента як невід'ємну складову навчального процесу. Завдяки самостійній роботі підвищується та активізується діяльність особистості, а отже – важливо сформувати компетентного, ініціативного, висококваліфікованого, самостійного фахівця, який зуміє знаходити корисну інформацію, планувати, розв'язувати нестандартні проблеми, аналізувати, творчо підходити до вирішення завдань, необхідних для професійної сфери діяльності.

Найважливішими принципами самостійної роботи є: доступність і систематичність роботи, зв'язок теорії з практикою, поступове наростання труднощів, творча активність, а також диференційований підхід. Навчальний матеріал, який пропонується студентам для виконання самостійної роботи має тісно переплітається з базовою програмою. Окрім обов'язкових завдань самостійних робіт, які входять до кожного модуля з іноземної мови та є обов'язковими для виконання, на кожному практичному(аудиторному чи дистанційному) занятті має бути час, відведений для самостійної роботи. Адже правильно організована самостійна робота підвищує продуктивність навчання, стимулюючи розумову активність. Доведено, що надмірна активність викладача, перенасичення поясненням чи комунікативними вправами призводить до гальмування в сприйнятті та відтворенні студентом матеріалу. Перевагою самостійної роботи є опрацювання матеріалу в індивідуальному темпі, що характеризується гнучкістю, підвищуючи успішність й відповідальність студентів [1].

Завдання самостійної роботи мають зацікавлювати студентів, що досягається новизною завдань, незвичайністю їх змісту, розкриттям практичної значущості завдання або методом, який потрібно освоїти. Тільки за таких умов, студенти, виявляють зацікавленість до самостійної роботи, в процесі якої вони пізнають щось нове.

Для успішного виконання самостійної роботи з сторони викладача необхідне детальне планування обсягу, завдань та критеріїв оцінювання, зі сторони студента – практична готовність виконання. Використання освітнього електронного середовища дає можливість контролювати ефективність самостійної роботи [2]. Перегляд відеозапису, фільму, опрацювання тексту із завданнями сприяють розвитку пам'яті, уваги, логічного та творчого мислення й поглибленню знань студентів про країну, мова якої вивчається[5]. Самостійна робота дає можливість попрацювати творчо та індивідуально, розкрити свої думки, міркування, ідеї.

Самостійна робота ефективніша в парах чи малих групах (3-4 учасники). Групова робота посилює чинники мотивації та взаємної розумової діяльності, підвищує ефективність пізнавальної діяльності учнів шляхом взаємоконтролю [3, с. 34-35]. При індивідуальній підготовці студент суб'єктивно оцінює свою роботу як повноцінну й завершену, але така оцінка може бути помилковою, при груповій індивідуальній роботі відбувається групова самоперевірка з подальшою корекцією викладача[1].

Важливо, щоб кожен учасник групи мав чітке завдання та активно долучався до процесу виконання. Якщо практичне заняття відбувається у дистанційному, викладачам не складно створювати групові дискусійні кімнати (до прикладу, на онлайн платформах Zoom чи Meet) та надати обмежений час для самостійних групових завдань. Перевагами групової форми роботи є зміна темпу заняття, зняття уваги з викладача і спрямування її на студентів, можливість змішування з усіма в групі та відчуття результативності при досягненні командної мети. Змішування учасників групи дає змогу обмінюватися думками іноземною мовою, що вдосконалює навички усного мовлення. Співпраця в команді допомагає налагоджувати стосунки й створює дружню робочу атмосферу.

Отже, самостійна робота студентів – це ефективний вид діяльності студентів, який потребує детального планування, чіткого керування та правильної організації. Цікаві й неординарні завдання, мотивація студентів, обговорення можливих труднощів перед процесом роботи – сприяють успішній роботі та засвоєнню матеріалу.

Список використаних джерел:

1. Гайдаєнко О. Ф. Організація самостійної роботи студентів з іноземної мови / О. Ф. Гайдаєнко, О. П. Горпинюк, І. В. Сімонова // Матеріали XV Міжнар. наук. конф. «Сучасні парадигми вищої медичної освіти», 25 берез. 2015 р., Київ. – Київ, 2015. – С. 46-48.
2. Лютвієва Я. П. Розвиток самостійної роботи студентів у процесі вивчення іноземних мов / Я. П. Лютвієва, Л. В. Савицька // Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «спадщина Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця» : тези доповідей, 30-31 трав. 2019 р. – Харків : ДІСА ПЛЮС, 2019. – С. 349-351.
3. Шимко І. Проблеми організації самостійної роботи у вищій школі / І.Шимко // Рідна школа. – 2005. — № 8. — С. 34–35.
4. Ярославцева, К. В. Самостійна робота студента в процесі вивчення іноземної мови / К. В. Ярославцева, Д. І. Смужаниця. – Ужгород: Говерла // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Педагогіка. Соціальна робота / гол. ред. І.В. Козубовська. – Ужгород: Говерла, 2014. – Вип. 30. – С. 196–198. – Рез. рос.,англ. – Бібліогр.: с. 198